

Nr 144

Av herr **Rimmerfors**, om vissa villkor för livsmedelshjälp till u-länderna.

(Lika lydande med motion nr 98 i Första kammaren)

Befolkningsökningen fortgår i oförminskad takt. Världens befolkning beräknas fördubblad fram till sekelskiftet. För u-länderna innebär detta att fördubblingen uppnås redan dessförinnan. I dessa länder är livsmedelsförsörjningen svagast. I både u-länder och i-länder har visserligen jordbruksproduktionen ökat, en ökning som dock i u-länderna neutraliserats av befolkningstillväxten.

Världens samlade vetelager har under senaste 5-årsperiod gått ner till hälften. Överskotten av livsmedel, främst spannmål, fortsätter att sjunka, även om skörden 1967 här och var blev relativt god.

Genom att överskottslagren, främst i Nordamerika och Canada, minskat måste försörjningen i större utsträckning grundas dels på ökad produktion i bristländerna och dels på de tillskott som kan fås från ekonomiskt utvecklade länder. Vårt land har i olika former givit bidrag till u-länders livsmedelsförsörjning.

Utvecklingen har starkt ökat behovet av multilaterala åtgärder av tillräcklig omfattning för att undvika hungerkatastrofer. Detta har hävdats icke minst av FAO, Food and Agriculture Organization of the United Nations, vars internationella livsmedelsprogram utgör en praktisk grund. »Arbetet på att utbygga detta program och tillföra detsamma resurser i form av överskottsvaror och finansiella bidrag måste bedrivas med kraft till dess programmets omfattning står i rimlig proportion till de krav den internationella försörjningssituationen ställer», framhölls i folkpartiets partimotion i fjol. Konkret föreslogs, att Sverige skulle med sina representanter i FN medverka till att föreslå uppbyggandet av en internationell storfond med årligt tillskott av storleksordningen 1 miljard dollar för livsmedelshjälp till u-ländernas svältande befolkning. Sverige föreslogs bidra med 100 miljoner kronor per år.

Föreningens ekonomiska och sociala råd har i fjol publicerat en rapport om »Ökad produktion och konsumtion av ätbart protein», vari lagts fram ett handlingsprogram. Kommittén har även gjort en omfattande undersökning och konstaterar att förstörelsen av livsmedel uppgår till över 25 procent, i vissa fall upp till 40 à 50 procent. 5 miljoner dollar skall anslås varje år för att undersöka varför det förekommer så mycket svinn och vilka åtgärder som bör kunna motverka svin-

net. Världsbanken, Internationella utvecklingsfonden (IDA) och Internationella finansieringsbolaget (IFC) lär bevilja medel för genomförandet av dessa planer.

I en situation, då försörjningen med proteiner är så viktig för världens befolkning, speciellt i u-länderna, är det väsentligt, att lagrings- och andra förhållanden som inverkar på födans kvalitet samtidigt med all livsmedelshjälp än mer beaktas. Frågan är vilka krav som t. ex. Världsbanken och andra organisationer kan ställa i samband med bidrag i penningmedel eller in natura så att lagrings- och andra förhållanden för födans kvalitet i mottagarländerna blir tillfredsställande.

Dessa frågor borde vara beaktade. Enligt uppgifter från tjänstemän inom styrelsen för internationell utveckling (SIDA) är det dock svårt att ange i vilken utsträckning det förekommer, att organisationerna bland de villkor som förknippas med olika låneprojekt även tar med sådana, vilka ej direkt har med lånets syfte att göra. Det finns även de som menar att FN:s livsmedels- och jordbruksorganisation (FAO) icke tillräckligt allvarligt tagit på frågan om jordbrukssvinn och underlåtit att vidtaga tillräckliga åtgärder för att förbättra transporter, lagring etc. i berörda länder, vilket jag dock icke har möjlighet att bedöma riktigheten av. Alltnog är lagringsfrågan av sådan vikt och förhållandena i u-länderna tydligen sådana att frågan bör än mer beaktas och åtgärder vidtagas i ökad omfattning. Frågan är om svenska representanter i sådana internationella organ som sysslar med livsmedelshjälp till u-länderna eller om vi när vi själva i bilaterala sammanhang medverkar till livsmedelshjälp har möjligheter att ställa som krav att lagrings- och transportanordningar för undvikande av svinn och bibehållande av livsmedlens kvalitet garanteras.

Med åberopande av vad ovan anförts anhålles,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer om en undersökning av möjligheterna att vid bidrag i form av pengar för livsmedel eller in natura från vårt eget land och från internationella organisationer till bidraget fogas vissa villkor om tillfredsställande lagrings- och transportförhållanden som garanterar livsmedlens kvalitet.

Stockholm den 19 januari 1968

Einar Rimmerfors (fp)